

Heydər Əliyev erası davam edir

2023-cü il Azərbaycanda "Heydər Əliyev İli", Ulu Öndərin 100 illik yubileyi ili idi. İlboyu Ümummilli Liderin xatirəsinə həsr olunmuş çoxsaylı tədbirlər keçirildi, bu dahi şəxsiyyətin Vətəni və xalqı qarşısındakı misilsiz xidmətləri döənə-döənə xatırlandı. İllər keçir və biz Ulu Öndəri yalnız rəsmi tədbirlərdə, tarixi günlərdə deyil, daim yad edirik. O böyük Lider, o dahi İnsan hər il, hər gün bizimlədir. Öz xeyirxah əməlləri, qurub-yaratdıqları, nəsihətləri ilə...

Yenə də illər keçəcək və həmişə belə olacaq. Müdrik Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin göstərdiyi yolla inamla irəliləyərək yeni-yeni qələbələr qazanacaq, daha yüksək zirvələrə çatacağıq.

Bu gün müstəqil Azərbaycan Respublikası Heydər Əliyevin qoyduğu möhkəm təməl üzərində inkişaf edərək gündən-günə ucalır. Bunu bütün sahələrdə əyani görmək mümkündür. O cümlədən iqtisadi sahələrdə də. Hər yerdə Ulu Öndərin Azərbaycana rəhbərliyinin hər iki dövründə tikilən-qurulan yaşayış binalarına, müəssisələrə, səhiyyə, təhsil, mədəniyyət obyektlərinə rast gəlirik. Sovet dönəmində, bir zavodun, fabrikin inşası üçün də Moskvanın icazə "qolu"nun mütləq olduğu zamanda Heydər Əliyev respublikamızda onlarca möhtəşəm sənaye müəssisəsi tikirdi. Bu, həmin vaxt yalnız Ulu Öndərin səyi, mübarizəsi və siyasi nüfuzu sayəsində mümkün olmuşdu. Azərbaycanın müstəqilliyi dövründə bu işlər nəhəng layihələrlə davam etdirildi. Ən başlıcası həm də odur ki, bunların hamısı sabaha, gələcəyə hesablanmışdı və biz indi onların bəhrəsini görürük.

Ümumiyyətlə, Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərlik etdiyi 1969-1982-ci illər tikinti sahəsinin intensiv inkişaf dövrü olmuşdur. Tikinti kompleksinin inkişafında Ulu Öndərin 1971-ci ilin iyul ayında keçirdiyi Azərbaycan KP MK-nın plenumu xüsusi rol oynamışdır. Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə tikinti sektorunda uzun müddət məsul vəzifələrdə çalışmış və hazırda Azərbaycan İnşaat və Memarlıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun şöbə müdiri olan iqtisadiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Eldar Nuriyev həmin illəri belə xatırlayır: "İlk növbədə tikintinin idarə olunmasının təkmilləşdirilməsinə dair təşkilati tədbirlərin görülməsi tələb olunurdu. Ümummilli Lider bu məqsədlə Tikinti Nazirliyinin bazasında Sənaye Tikinti Nazirliyini yaratdı. Sənaye və Kənd Tikinti nazirliklərinin, aparıcı podrat təşkilatların rəhbərlərini yeni, bacarıqlı kadrlarla əvəz etdi, bütün sifarişçi nazirlik və idarələrdə tikinti üzrə müavin vəzifəsi yaratdı. Bakı Baş Tikinti İdarəsi müstəqil təşkilat kimi fəaliyyətə başladı. Sahədəki vəziyyət vaxtaşırı müzakirə olunurdu. Ulu Öndər hər il ümumi sahəsi 1 milyon kvadratmetr olan yaşayış evlərinin istifadəyə verilməsini qarşıya bir vəzifə kimi qoymuşdu. Bunun üçün təkcə Bakı Baş Tikinti İdarəsi deyil, şəhərdəki bütün tikinti idarələri gərgin işləyirdi. Tikinti-quraşdırma işləri iki, bəzən üç növbədə aparılırdı. Əmək kollektivləri arasında böyük ruh yüksəkliyi vardı".

İnşaat kompleksində görülən işlərin hamısı Ulu Öndərin diqqət mərkəzində idi. Buna görə də tikintidə göstəricilər dəfələrlə artmışdı. Kür su kəməri, "Neftçilər" və "Nizami" metrostansiyaları, Yeni Bakı Neftayırma Zavodunun emal kompleksi, Bakı Məişət Kondisionerləri Zavodu və daha onlarca müəssisə və obyekt məhz bu dövrdə inşa edildi. Kür su kəməri əsl ümumxalq tikintisinə çevrilmişdi, odur ki, qısa müddətdə istifadəyə verildi, nəticədə Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin su təchizatı xeyli yaxşılaşdı.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin tikinti sahəsində həyata keçirdiyi quruculuq işləri də məhz sabaha hesablanmışdı. Götürək elə Ulu Öndərin əvəzsiz yadigarlarından biri olan Bakı Dərin Özüllər Zavodunu

(BDÖZ). İndi Ümummilli Liderin adını şəərəflə daşıyan bu müəssisə olmasaydı, Azərbaycanın nəhəng neft-qaz layihələrinin hər biri illərlə ləngiyərdi. BDÖZ-ün Bakıda tikilməsi məhz Heydər Əliyevin gərgin mübarizəsi ilə mümkün olmuşdur. SSRİ dövründə tikilən bu zavod müstəqillik illərində, "Əsrin müqaviləsi" imzalandıqdan sonra Azərbaycan üçün daha gərəklı oldu.

2003-cü il noyabrın 24-də Prezident İlham Əliyev BDÖZ-ün 25 illik yubileyi münasibətilə düzenlənən tədbirin sonunda jurnalistlərin suallarını cavablandırarkən zavodun tarixini bir daha xatırladı, əhəmiyyətini vurğuladı: "Bu zavod elə-belə zavod deyil, onun yaradılması da tarixi hadisədir. Burada deyildi, əgər 25 il əvvəl bu zavod Azərbaycanda tikilməseydi, bəlkə də bu layihələr belə uğurla həyata keçirilməzdi. İlk növbədə burada görülən işlərin sürəti azaldılacaqdı, yeddi il yubanma ola bilərdi. Ümumi xərclər 700 milyon dollar artı bilərdi. Əlbəttə, zavodun Azərbaycanda tikilməsi məhz o vaxt Heydər Əliyevin fəaliyyəti nəticəsində olubdur. O vaxt mərkəzi hökumət bu zavodu Həştərxan şəhərində tikmək qərarına gəlmişdi. Amma Heydər Əliyevin müdaxiləsindən sonra zavod Azərbaycanda tikildi. Bu gün burada 3500 azərbaycanlı işləyir, yüksək maaş alır... Neft sektoru uğurla inkişaf edir. Neft sektorunda əldə olunan nəticələr ancaq cənab Prezident Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Əgər o, gərgin vaxtlarda təşəbbüs, qətiyyət göstərməseydi, bu layihələr elə layihə olaraq qalacaqdı".

Prezident İlham Əliyev bu tədbirdən sonra da dəfələrlə BDÖZ-də olub, ötən 20 il ərzində burada həyata keçirilən möhtəşəm layihələrə xeyir-dua verib.

Ulu Öndərin qurub-yaratdıqları hər yanda görünməkdədir. O dövrdə kənd təsərrüfatı obyektlərinin tikintisinə də xüsusi diqqət yetirilirdi. Belə ki, Şəki, Salyan rayonlarında, Bakının Binə və Ramana qəsəbələrində ilk dəfə olaraq heyvandarlıq kompleksləri istifadəyə verilmişdi.

Moskvada rəhbər vəzifələrdən birində işlədiyi - SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini olduğu zaman da Ulu Öndər Azərbaycandan köməyini əsirgəmədi. Xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra respublikanın inşaat kompleksinə, eləcə də tikintinin maddi-texniki bazasının sürətlə inkişaf etdirilməsinə xüsusi diqqət ayırdı. Tikintidə bazar münasibətlərinə keçidlə bağlı geniş proqram hazırlandı, sahədə əhəmiyyətli islahatlar aparıldı.

Heydər Əliyevin qurub-yaradan bir lider olduğu bütün dünyaya məlumdur. Bu barədə çox danışılıb, çox yazılıb və bundan sonra da yeni tədqiqatlar aparılacaq, mövzu döənə-döənə işıqlandırılacaq. Bununla belə Ulu Öndərin müəllifi olduğu möhtəşəm bir layihənin - üçüncü minilliyin nəhəng mühəndis qurğusu Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəmərinin adını çəkmək istərdik. Bu kəmərin çəkilişi də məhz Heydər Əliyevin gərgin mübarizəsi və dünyadakı siyasi nüfuzu sayəsində mümkün olmuşdur.

Bu gün Azərbaycanın çəkdiyi beynəlxalq yolların və dəhlizlərin, tikdiyi hava və ticarət limanlarının, saldığı körpülərin başlanğıcında Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəməri dayanır. Prezident İlham Əliyev 2006-cı ildə BTC tam sistem kimi istifadəyə verilərkən onun mühüm əhəmiyyət daşdığını qeyd edərək deyib: "Bu kəmərin fəaliyyətə başlaması ilə Azərbaycanın qarşısında yeni üfqlər açılır, yeni imkanlar açılır. Azərbaycan iqtisadi cəhətdən çox zəngin ölkəyə çevriləcəkdir. Ölkədə bütün sosial problemlər öz həllini tapacaqdır. Azərbaycan çox önəmli neft ixrac edən ölkəyə çevrilir. Əminəm ki, neftdən əldə olunan gəlirlərdən istifadə edilməklə Azərbaycanda bütün sosial məsələlər qısa müddət ərzində öz həllini tapacaq və Azərbaycan dünya iqtisadiyyatına daha inamla inteqrasiya edəcəkdir".

İndi bunların hamısı bir reallıqdır. Heydər Əliyevin uğurlu başlanğıcını, möhkəm bünövrəsini qoyduğu yeni neft stratejiyası ölkəmizi çox irəliyə aparıb. Bu stratejiyanı müdrikliklə davam etdirən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanı qaz ixrac edən ölkəyə, Avropanın əsas qaz təchizatçılarından birinə çevirib.

Ulu Öndər uzaqgörənliklə "Gördüyümüz işlər Azərbaycanın gələcəyi üçündür" demişdi. O işlərin bəhrəsini bugünkü həyatımızda aydın görürük. Odur ki, nə qədər Azərbaycan var - Heydər Əliyev də var olacaq!

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*